

YTTRANDE

2016-09-22

Ärendenr:

NV-05704-16

m.registrator@regeringskansliet.se

**Yttrande till Miljö- och energidepartementet - förslag till
Europaparlamentets och rådets förordning COM(2016)482 om bindande
årliga minskningar av medlemsstaternas växthusgasutsläpp 2021-2030**

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att:

EU:s klimat- och energiramverk till 2030 behöver genomföras snabbt men samtidigt också skärpas med hänsyn till Parisavtalet.

De föreslagna klimatmålen och målbanaerna per medlemsland, inklusive flexibiliteter, förstärker inte omställningstrycket mot 2030 för EU som helhet. Samma slutsats gäller även för många enskilda medlemsländer.

Kommissionens analys visar därmed att det finns utrymme för skärpningar av EU:s mål.

Den tillåtna användningen av ytterligare utsläppsenheter för att nå medlemsstaternas klimatmål och målbanaer, i form av överföringar av utsläppsrätter från handelssystemet, en extra kompenstationstilldelning av utsläppsrätter till EU-länder med lägre BNP än genomsnittet samt en möjlig användning av krediter från ett ökat kolupptag i skog och mark, behöver begränsas till så låga nivåer som möjligt vid nuvarande målnivåer. Om målnivåerna skulle skärpas kan bedömningen bli en annan.

Förslaget till målnivå och målbana för Sverige bedöms vara rimlig utifrån tillämpade principer.

Förslaget om hur utsläppstilldelning i startåret 2021 ska beräknas tillstyrks.

Detaljerna i hur uppföljning, rapportering och fullgörande ska registerföras, redovisas och rapporteras behöver förtydligas.

Förslaget om att det ska ske en översyn av förordningen bör skärpas.

Innehållet i delegerade akter behöver förtydligas alternativt ersättas av genomförandeakter.

Förslag om ökade rapporteringskrav bör delvis strykas.

Konsekvensanalysen brister i transparens och i beskrivningen av samhällsekonomiska effekter.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Utgångspunkter

EU:s regelverk för att uppnå unionens klimatmål till 2030 behöver genomföras snabbt men samtidigt också skärpas

Den Europeiska unionen har enats om att skyndsamt införa de lagstiftningsförändringar som krävs för att genomföra EU:s utsläppsminskning bidrag under Parisavtalet.

EU:s klimatmål, om att utsläppen av växthusgaser ska vara minst fyrtio procent lägre 2030 jämfört med 1990, samt vissa övergripande principer för de lagstiftningsförändringar som kan krävas för att målet ska nås, har redan till stor del lagts fast i samband med behandlingen av förslaget till klimat- och energiramverk under 2014. Föreliggande förslag utgår från dessa beslut.

Parisavtalets temperaturmål och konstruktion, med nationellt bestämda bidrag som successivt förutsätts skärpas eller överträffas, innebär även att EU snabbt behöver nå längre än vad de hittills beslutade klimatmålen till 2030 ställer krav på.

Kommissionens förslag och inriktningen på detta yttrande

Kommissionens förslag till reglering av medlemsländernas bindande årliga utsläppsminskningar under perioden 2021-2030 med tillhörande konsekvensanalys, nedan benämnt ”förslaget till ESR-förordning”- är alltså framtaget med syftet att bidra till ett snabbt genomförande av 2030- ramverkets klimatmål.

Den del av förslaget som åtminstone delvis fångar behovet av en översyn och skärpning av ambitionsnivån återfinns i artikel 14 om översyn av systemet. Kommissionen har i sin konsekvensanalys däremot inte berört frågan om hur en eventuell skärpning av klimatmålen påverkar de avvägningar som nu gjorts i förslaget till genomförande.

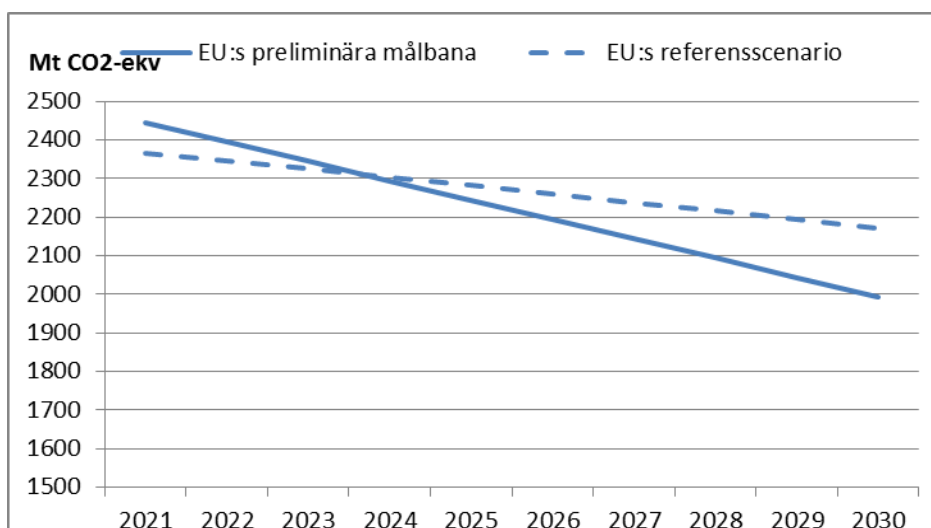
Naturvårdsverket har i verkets första granskning av kommissionens förslag i syfte att besvara denna remiss, valt att både ta utgångspunkt i hur det nu föreslagna regelverket, med nu gällande ambitionsnivåer, skulle kunna förbättras och förtydligas men har också delvis, med stöd av den konsekvensanalys som kommissionen tagit fram och underliggande referensmaterial som Naturvårdsverket bearbetat vidare, valt att lyfta upp några iakttagelser om hur möjligheterna kan se ut för att skärpa eller överträffa klimatmålen till 2030.

Naturvårdsverket kommer fortsätta att detaljgranska förslaget till ny ESR-förordning som stöd till regeringskansliets förhandlingsarbete. De promemorior som verket tar fram i ämnet kommer successivt att göras offentliga.

De föreslagna målen förstärker inte omställningstrycket inom EU mot 2030 i någon större omfattning

Kommissionens analys visar sammantaget att det ser ut att uppstå en relativt liten skillnad mellan utsläppen (kumulativt) i kommissionens senaste referensscenario för perioden 2021-2030, med dagens beslutade styrmedel, och de kumulativa utsläppen i en (preliminär)bana med successiva minskningar av växthusgasutsläppen, som nu föreslås gälla som målbana för perioden 2021-2030 för hela EU.

Jämförelsen utgår från antagandet att utsläppen i startpunkten för målbanan bestäms av den senast tillgängliga statistiken över utsläppen på det sätt som kommissionen föreslår, se figur nedan

Figur 1. Figuren visar kommissionens referensscenario för EU (från 2016) samt en möjlig målbana 2021-2030 för EU. Målbanan bestäms av en linjär bana mellan 2020 till 2030 som startar på den genomsnittliga utsläppsnivån perioden 2016-2018.

Källa: Europeiska kommissionen och Naturvårdsverkets egen bearbetning

Det gäller särskilt när analysen även tar hänsyn till de extra flexibiliteter i form av LULUCF-krediter, en engångstilldelning av utsläppsrätter från systemet för handel med utsläppsrätter och den särskilda tilldelning av utsläppsrätter till EU:s fattigare medlemsländer som föreslås föras in i systemet, eftersom dessa

tillsammans ökar det sammanlagda utsläppsutrymmet i ESR under perioden på ett betydande sätt.

Vissa mindre styrmedelsskärpningar krävs dock på EU-nivå, enligt kommissionens konsekvensanalys, för att EU:s energimål och klimatmålet för hela EU ska nås år 2030. När de beräknade effekterna av dessa styrmedelsskärpningar läggs till uppstår det sammanlagt ett överskott av utsläppsenheter i ESR-systemet jämfört med kommissionens referens-scenario från 2016.

Naturvårdsverket drar av detta slutsatsen att kommissionens konsekvensanalys indikerar att EU sammantaget kan komma att överprestera mot den föreslagna utsläppsbanan 2021-2030.

Kommissionen konstaterar dessutom att skillnaden mellan den föreslagna målbanan för hela EU och det senaste referensscenariot (exklusive tillkommande flexibiliteter) har sjunkit med ca en tredjedel jämfört med motsvarande analys (med referensscenario 2013) som gjordes i samband med framtagandet av det ursprungliga förslaget till 2030-ramverk.

Skillnaden i resultat mellan de två analyserna förklaras bland annat med att det i det senaste referensscenariot gjorts uppdaterade teknikkostnadsantaganden och nya antaganden om en lägre ekonomisk tillväxt till 2030.

Resultatet av revideringen illustrerar enligt Naturvårdsverkets uppfattning några av de stora osäkerheter som den här typen av ”gapanalyser” är behäftade med. Osäkerheter som kommer att leda till att även framtida analyser kommer skilja sig från den nu aktuella. Hittills har trenden varit att EU:s referensscenarier successivt har sänkts över tid så att skillnaden mellan framtida klimatmål och målbanor och en utveckling med dagens beslutade styrmedel successivt blivit allt mindre. Naturvårdsverket menar att det finns faktorer som talar för att så även kan bli fallet i den fortsatta utvecklingen mot uppsatta klimatmål och föreslagna utsläppsbanor mot 2030 inom EU.

Ett tydligt exempel i denna riktning är att de nya och lägre teknikkostnader för främst batterier till elbilar och solcellsteknik som kommissionens uppdaterade analys 2016 nu utgår ifrån fortfarande ligger på en högre nivå jämfört med andra marknadsbedömningar av samma utveckling (och faktiska priser på marknaden under 2016). Batterikostnadsuppskattningarna i kommissionens analys (2030 och 2050) ligger till exempel högre än nu aktuella bedömningar och utvecklingsmål som sätts upp av biltillverkare för kostnadsutvecklingen på betydligt kortare sikt (2020 och 2025).

En slutsats som Naturvårdsverket drar av konsekvensanalysens resultat och resonemangen ovan är att det utifrån en uppdaterad analys av möjliga åtgärdspotentialer inom EU för perioden, torde finnas stora möjligheter för EU att skärpa EU:s 2030 mål och målbanorna 2021-2030 jämfört med de som nu föreslås genomföras i förslaget till ESR-förordning. Det ytterligare omställningstryck, jämfört med business-as usual, som det nu aktuella förslaget kan ge upphov till förefaller relativt begränsat.

Användningen av ytterligare flexibiliteter behöver begränsas vid nuvarande målnivåer

Att det ska föras in ytterligare flexibiliteter i systemet är i princip alltså redan förhandlats fram i samband med ramverkets behandling i rådet och parlamentet. När gapet nu blivit mindre enligt kommissionens nya referensscenario, se ovan, riskerar dessa flexibiliteter alltså bidra till att det uppstår ett betydande överskott i den icke-handlande sektorn och behovet av ytterligare åtgärder minskar.

EU:s förutsättningar att sänka utsläppen genom att bidra till utveckling och introduktion av ny teknik och genom att sammantaget hålla de kumulativa utsläppen nere riskerar att försämrans av en sådan utveckling.

Naturvårdsverket menar därför att omfattningen av de nya flexibiliteterna sammantaget behöver hållas på en så låg nivå som möjligt vid nuvarande målnivåer i systemet.

Vid högre klimatmål kan det däremot vara bra att inkludera fler flexibiliteter i systemet då sådana, förutsatt att de är väl utformade så att de bidrar till additionella utsläppsminskningar, har förutsättningar att bidra till en mer kostnadseffektiv måluppfyllelse.

Förslaget till fördelning av klimatmål och målbanor mellan enskilda medlemsstater

Fördelningen av målnivåer baserad på ländernas BNP per capitativå följer de principer som antagits i tidigare rådsslutsatser.

För de medlemsländer som ligger under den genomsnittliga BNP per capitativå inom EU har alla utom tre (Cypern, Italien och Polen), ett förslaget utsläppsmål och en mål bana 2021-2030 vars nivå ligger högre än respektive lands utsläpp, enligt kommissionens senaste referensscenario under hela tidsperioden 2021-2030. För sammanlagt nio medlemsländer hamnar de föreslagna målnivåerna 2030 dessutom över de utsläppsnivåer länderna hade 2014.

Det innebär att omställningstrycket i dessa medlemsländer ser ut att bli mycket svagt utöver redan beslutade styrmedel. Incitamenten att genomföra ytterligare (kostnadseffektiva) åtgärder minskar än mer av att efterfrågan på dessa länders överskott av utsläppsutrymme tycks bli ytterst liten från andra medlemsländer.

Förslaget till omfördelning av utsläppsmål på grund av skillnader mellan BNP per capita fördelning och fördelning utgående från kostnadseffektivitet bör studeras mer i detalj

Den omfördelning av målnivåer som föreslås mellan länder med en BNP per capitativå över EU-genomsnittet kan enligt Naturvårdsverkets bedömning möjligen vara rimlig på grund av att några av de berörda länderna har en mer omfattande jordbrukssektor än övriga länder, men mer tveksam när det gäller de

möjliga kostnadseffektiva åtgärder länderna i fråga har i andra sektorer, framförallt i bostads- och transportsektorn.

Dessa förhållanden kan behöva studeras mer i detalj. Det kan till exempel finnas anledning att se på hur dessa länders referensscenarier ser ut i sina underliggande antaganden jämfört med motsvarande referensscenarier som tagits fram för andra länder med delvis liknande förutsättningar, till exempel Sverige och Finland.

Nivån på ländernas respektive referensscenarier har enligt Naturvårdsverkets bedömning stor påverkan på resultaten i den modellering kommissionen gör av en kostnadseffektiv utsläppsminskning mot 2030-målet.

De länder som får en sänkning av sina mål genom den föreslagna omfördelningen (LU, IE, NL, BE, DK och AT) kompenseras dessutom på flera andra sätt, dels genom möjligheten att använda utsläppskrediter från LULUCF-sektorn och dels genom en engångstilldelning från handelssystemets utsläppsrätter, se nedan. Sammanlagt blir compensationen relativt omfattande.

Förslaget till målnivå för Sverige bedöms vara rimlig utifrån tillämpade principer

Sveriges referensscenario ligger enligt kommissionen relativt nära det mål och den målbana landet tilldelas enligt kommissionens förslag. Naturvårdsverket kommer till ett liknande resultat när jämförelsen görs med det senaste nationella referensscenariot för Sverige¹. Det är troligen därför skillnaden i målnivå blir mycket liten för Sverige när de två olika fördelningsprinciperna (BNP/capita respektive en kostnadseffektiv fördelning) modelleras i kommissionens analyser.

Naturvårdsverket finner kommissionens resultat beträffande Sveriges målnivå rimlig utifrån de principer man tillämpat.

Det föreslagna utsläppsmålet till 2030 ligger dessutom mellan 10 till 20 procentenheter högre än det nationella utsläppsmål för den icke-handlande sektorn som Miljömålsberedningen (SOU 2016:47) nyligen föreslagit.

Utsläppstilldelning i startåret bör beräknas på det sätt som kommissionen föreslår

Förslaget att respektive lands utsläppstilldelning i startåret 2021 för målbanan mot 2030 ska bestämmas utgående från den senaste tillgängliga officiella utsläppsstatistiken (2016-2018)² bedöms i kommissionens analys kunna ge upphov till ett visst överskott i systemet givet att utsläppen sammantaget

¹ I det senaste nationella referensscenariot för Sverige minskar utsläppen i den icke-handlande sektorn i jämn takt från dagens nivå som ligger ca 19 procent under 2005 års utsläppsnivå till att hamna ca 31 procent lägre 2030. Ett nytt referensscenario ska tas fram 2017.

² Medelvärde av de uppmätta utsläppen 2016-2018 används för att bestämma startpunkten i en linjär bana med start 2020 som slutar 2030 på respektive lands målnivå. Den linjära banan bestämmer sedan målbanan 2021-2030. Utsläppstilldelning 2021 blir alltså något lägre än den genomsnittliga utsläppsnivån 2016-2018 för länder vars utsläppsmål 2030 jämfört med den genomsnittliga nivån 2016-2018.

fortsätter minska inom ESR från tidsperioden 2016-2018 till 2021. Till överskottet bidrar även den extra tilldelning som föreslås till medlemsländer med EU-mål som tillåter ökade utsläpp till 2020.

Naturvårdsverket ser dock ingen annan praktisk lösning än den som kommissionen nu föreslår för hur utsläppsbanan i startåret ska kunna beräknas, eftersom det finns en fördröjning på två år mellan det år utsläppen uppstod och det år utsläppsstatistiken offentliggörs. Den föreslagna konstruktionen minskar även det möjliga inflödet av överskott av utsläppsutrymme betydligt jämfört med om målbanan istället utgått från respektive lands nuvarande målnivå 2020.

Förslaget till en (mindre) extratilldelning bidrar till en extra försvagning av behovet av att vidta ytterligare åtgärder hos berörda länder. Ett behov som redan är ytterst begränsat, vilket belyses i avsnittet om fördelning utifrån BNP per capitannivå ovan.

Naturvårdsverket menar att det i sammanhanget kan vara värt att ha i åtanke att berörda medlemsländer även har en egen bild av hur utsläppen kan komma att utvecklas i det egna landet, ett s.k. nationellt referensscenario, som kan skilja sig från de referensscenarier som kommissionen utvecklat. Förslaget till extra tilldelning kan bland annat ha sitt ursprung i sådana skillnader.

Förslaget att introducera en engångsflexibilitet mellan EU:s system för handel med utsläppsrätter och systemet med ansvar för utsläppsminskningar bör begränsas

Naturvårdsverket anser att omfattningen av denna engångsflexibilitet bör begränsas så långt möjligt. Förslag om att det ska vara tillåtet att föra över utsläppsrätter från handelssystemet, ETS, till ESR kan bidra till att omställningstrycket i ESR ytterligare försvagas vid nuvarande målnivåer. Istället borde dessa överskott i ETS ha annullerats.

EU:s klimatmål till 2020 har inte kunnat skärpas till de nivåer som bedömts vara i linje med globala s.k. tvågradersbanor³. EU bedöms nu komma att ”överprestera” i förhållande till uppsatta 2020-mål, vilket är en positiv utveckling med tanke på hur mycket och hur snabbt utsläppen behöver minska globalt.

En förutsättning för att utvecklingen inom EU mot 2020 ska kunna betraktas som alltigenom positiv är dock att det överskott som nu uppstår mot EU:s 2020-mål, på grund av att utsläppen ligger under målnivåerna, i minsta möjliga omfattning förs över och kan användas för att dämpa behovet av utsläppsminskningar efter 2020.

Inom handelssystemet har detta inte kunnat regleras i så stor omfattning hittills, och där finns också ett betydande överskott av utsläppsrätter. Inom ESR begränsas däremot storleken på det överskott som kan flyttas över till perioden efter 2020 på ett betydande sätt vilket är positivt.

³ Än mindre i förhållande till de målbanor som Parisavtalets temperaturmålställer krav på.

Naturvårdsverket anser att den tillåtna överflyttningen av överskott från ETS till ESR bör ses i ljuset av ovanstående och därav följer även slutsatsen att den möjliga överflyttningen bör begränsas till ett minimum vid nuvarande målnivåer inom EU. Vid skärpta målnivåer både inom ESR och ETS efter 2020 ändras bilden och en flexibilitet mellan de två systemen kan då komma att vara mer gynnsam och förstärka kostnadseffektiviteten i genomförandet av EU:s mål.

Förslaget om att integrera krediter från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) i systemet bör begränsas i sin omfattning vid nuvarande målnivåer

Naturvårdsverket framför sin syn på förslaget till LULUCF-regelverk i ett separat yttrande (NV-05703-16).

Med nuvarande målnivå i ESR är det viktigt att möjligheten att använda krediter från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF-sektorn) begränsas för att upprätthålla ett omställningstryck i övriga utsläppssektorer i den icke-handlande sektorn.

På längre sikt skulle en ökad flexibilitet, genom LULUCF-krediter, möjliggöra en skärpning av målnivåerna för ESR och denna flexibilitet skulle potentiellt även kunna bidra till en ökad kostnadseffektivitet i systemet.

En ökad integrering mellan ESR och LULUCF – ”sektorerna” visar även att åtgärder som minskar avgången av växthusgaser och ökar kolinbindningen i skog och mark är viktiga i omställningen till ett växthusgassnålt samhälle. Inför en eventuell framtida ökning av den totalt tillåtna mängden LULUCF-krediter i den icke-handlande sektorn behöver frågan studeras mer i detalj.

Naturvårdsverket vill även uppmärksamma att det också ges möjlighet att föra över överskott från den icke-handlande sektorn till LULUCF-sektorn enligt kommissionens förslag, se nedan. Eventuella konsekvenser av denna flexibilitet analyseras inte av kommissionen.

Förslagen i ESR-förordningen om hur uppföljningen, rapporteringen och redovisningen av fullgörande gentemot regelverket i förordningen ska gå till behöver förtydligas.

Regelverket för fullgörande enligt artikel 8 och 9 behöver förtydligas då det finns oklarheter i detaljerna bland annat på grund av att det nu föreslås att kontroll av fullgörande mot ländernas respektive målbanor görs vart femte år i stället för varje år som gäller perioden 2013-2020. Dessutom finns oklarheter i regleringen kopplad till bestämmelserna i LULUCF-förordningen.

Ett exempel gäller förslaget om att utsläppsenheter från ESR ska kunna användas för att uppfylla åtagandet enligt LULUCF-förordningen. Detta förslag behöver förtydligas. Enligt artikel 9, punkt 2, i förslaget till ESR-förordning ska utsläppsenheter för ESR tas bort om inte åtagandet enligt LULUCF-förordningen uppfylls. Men i punkt 12 i ESR-förordningens preamble anges

istället att användningen av ESR-enheter ska vara frivillig. Naturvårdsverket förordar att användningen är frivillig och menar därmed att artikel 9 punkt 2 behöver ändras.

Det bör istället införas regler i LULUCF-förordningen om vilka konsekvenser (sanktioner) som ska infalla när åtagandet för LULUCF-sektorn inte fullgörs på liknande sätt som finns i förslaget till ESR-förordning. Hur regelverket bör utformas i denna del behöver dock utredas vidare

Förslaget om översyn av systemet bör skärpas

Naturvårdsverket anser att den föreslagna översynstidpunkten ligger sent i tiden och därför behöver föregås av ett tidigt analysarbete och en EU-process mot skärpta klimatmål till 2030 och därefter. En sådan process behövs för att den översyn som enligt förordningsförslaget ska ske inom regelverket 2024 får en mer formell genomförandekaraktär. Naturvårdsverket anser vidare att formuleringen av artikeln bör skärpas i sin lydelse.

Förslaget om utökad rapportering av information om styrmedel bör strykas

Kommissionen föreslår i artikel 15, punkt 3, att rapporteringen av information om beslutade styrmedel som införts för att minska utsläppen av växthusgaser ska utökas till att även innehålla information om styrmedel som implementerats för att klara åtagandet år 2021-2030 enligt ESR, samt information om styrmedel som planeras för att ytterligare minska utsläppen.

Naturvårdsverket anser att förslaget tilltillägg till förordningen om klimatrapporering bör strykas. Under nuvarande regelverk rapporteras alla de viktigaste styrmedlen som beslutats för att minska växthusgasutsläppen till EU vartannat år. Det är mycket oklart vad den utökade rapporteringen som här föreslås ska tillföra utöver den befintliga. Det är dessutom mycket svårt att se hur det ska gå att skilja ut de styrmedel som enbart implementerats för att klara åtagandena åren 2021-2030 särskilt i rapporteringen.

Styrmedel implementeras i de flesta fall för att klara både åtaganden inom EU och för att klara nationella mål som kräver ytterligare utsläppsminskningar för samma tidsperiod, samt att klara mål om utsläppsminskningar på längre sikt. Verket anser att resurserna som krävs för att kunna följa detta rapporteringskrav inte står i proportion till vad det kommer att ge och att förslaget inte är effektivt.

Innehållet i delegerade akter behöver förtydligas alternativt ersättas av genomförandeakter

Kommissionen föreslår att delegerade akter ska beslutas enligt artikel 7 och 11 i förslaget. Det ställs dock i artikel 290 i Lissabonfördraget långtgående krav på en sådan delegering. Bland annat ska mål, innehåll, omfattning och varaktighet av delegeringen uttryckligen avgränsas i lagstiftningsakterna, i detta fall förordningen om bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp.

Naturvårdsverket anser inte att kommissionens förslag är tillräckligt tydligt och det är därför oklart vad den föreslagna delegeringen exakt kommer att innebära. Därför kan delegerade akter endast övervägas och eventuellt accepteras om delegationen avgränsas och tydliggörs. I annat fall bör delegerade akter genomgående ersättas med genomförandeakter.

Konsekvensanalysen brister i transparens och i beskrivningen av samhällsekonomiska effekter

Kommissionens konsekvensanalys utgår ifrån fem olika policyscenarier, hämtade från tre olika källor. En sammanfattning av de använda scenarierna återfinns i bilagan till konsekvensanalysen, men för att kunna granska analysen i detalj behövs det en mer explicit och dissaggregerad beskrivning (på medlemsstatsnivå) av de olika scenarierna. Någon sådan finns inte att tillgå i konsekvensanalysen. Naturvårdsverket har gjort ett första försök att överbrygga denna brist genom en egen datainsamling och analys men har inte lyckats dela upp alla de resultat kommissionens analys bygger på medlemsstatsnivå.

Konsekvensanalysen fokuserar framförallt på vilka eventuella över- eller underskott i årliga utsläppstilldelningar som de olika utformningarna av regelverket som övervägs ger upphov till, men beskriver endast översiktligt vilka samhällsekonomiska konsekvenser respektive utfall kan leda till. Någon diskussion kring sådana effekter på medlemsstatsnivå förs över huvud taget inte. Naturvårdsverket menar att detta måste anses som en stor brist i analysen.

Istället hänvisar kommissionen till konsekvensanalysen av 2030 ramverket[1]. Analysen 2014 beaktar dock inte de nu aktuella förslagen beträffande val av startår för utsläppsbanan, utökade flexibiliteter, LULUCF, koppling till EU:s handelssystem etc. varför den inte kan anses vara helt relevant i detta sammanhang. Naturvårdsverket menar att det därför hade varit lämpligt att i den nu aktuella konsekvensanalysen även rapportera storleken på de kostnadsbesparingar de olika flexibiliteterna för ökad kostnadseffektivitet i systemet, uppskattats medföra för olika medlemsstater.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, enhetschef Gunilla Sallhed och handläggarna Eva Jernbäcker och Marie Larsson.

Björn Risinger

Martin Eriksson

